

Klaus ml.: Rychetský se rozhodl využít současnou společenskou krizi na vyvolání ústavní krizi (ROZHOVOR)

- CZ24 News | 8. února 2021

ČESKO: „Ústavní soud se rozhodl využít současnou společenskou krizi, platný zákon zrušit a vyvolat ústavní krizi,“ říká předseda hnutí Trikolóra Václav Klaus mladší. A říká to i přesto, že pro jeho hnutí může být změna volebních pravidel, která ÚS zrušil, při volbách přínosem. Blahu republiky to ale sloužit nebude.

Premiér Andrej Babiš po rozhodnutí Ústavního soudu ve věci volebního zákona prohlásil, že Ústavní soud ztratil všechny zábrany a vstoupil do politiky jako třetí komora Parlamentu. Sdílette tento rozčílený pocit?

Upřímně, Ústavní soud nemáme od toho, aby nám sděloval, jestli je lepší většinový, nebo poměrný volební systém. Oba systémy mají nějaké své plusy a minusy. Ať tak či onak, jde o bytostně politické rozhodnutí – vůli lidu. Není to věc právnícká nebo ústavní. To bychom pak moc zákonodárnou na nic nepotřebovali a Ústavní soud by mohl rozhodovat i o rozpočtu, podobě státní maturity, vzniku nových národních parků či o dotacích a podporách v nezaměstnanosti a o všem.

Ústavní soud se rozhodl využít současnou společenskou krizi, platný zákon zrušit a vyvolat ústavní krizi. Na novém zákonu se totiž musí dohodnout Sněmovna i Senát (bývaly doby, kdy jsme žádný Senát ani Ústavní soud neměli a lidé svobodně volili a země prosperovala) a volby jsou za dveřmi. Senát (volí do něj pětina lidí a někdy ani to ne) bude mít všechny trumfy v rukách a o zalíbení se Senátu také asi některým ústavním soudcům, kterým končí mandát, šlo. Hrozí situace, že pokud nový zákon nebude přijat a starý je „neústavní“, přijde říjen – lidé mohou odvolit, Statistický úřad vše sečte, akorát nebude jasné, kdo poslanec je a kdo není.

Znamená změna, kterou Ústavní soud provedl, něco pro volební strategii hnutí Trikolóra?

Svoji kritiku, viz výše, píšu s vědomím, že našemu politickému hnutí Trikolóra hraje odstranění většinových prvků do karet. Snadnější tvoření koalic menších stran, více mandátů při zisku 5-7 % a tak dále. Ale člověk má hájit obecné blaho a blaho republiky – ne nějaký krátkodobý prospěch.

Očekáváte, že spojenectví sněmovních stran - ODS s TOP 09 a lidovci a STAN s Piráty, které byly reakcí na starý volební systém - i po jeho zrušení přetrvá?

Netuším a není to moje starost. U ODS ale podle mě nešlo o reakci na starý volební systém. Petr Fiala selhal ve své roli stát se lídrem opozice, a tak se raději spojuje se stranami s často protichůdným programem, jen aby výsledek opticky vylepšil.

Ale tak ve Sněmovně hovoříte s politiky ODS: jaká je mezi jejími poslanci nálada ve vztahu k tomuto předvolebnímu seskupení? Proslýchá se, že poměrně značná část členstva to považuje za „Fialův projekt“ a moc se s tím neztotožňuje...

Nejsem mluvčím ODS ani jejích poslanců a ani jsem nikdy nebyl.

Bude se Trikolóra nějak podílet na práci sněmovní ústavní komise, která byla za tímto účelem ustavena?

Myslím, že nás tam nepozvou. Budeme hájit vznik jednoho volebního obvodu (celá Česká republika), protože nepodporujeme současné, většinou zcela uměle vytvořené, kraje. Není tedy žádný důvod, aby se podle nich volilo. Například v malých krajích (Karlovy Vary) nemá svého poslance drtivá většina parlamentních stran. K diskusi je volba na zemském principu Čechy, Morava, Slezsko.

Jsme striktně proti likvidaci tradičních voleb (osobní, přímá, tajná volba) prostřednictvím korespondáků nebo elektroniky. U ostatních aspektů se budeme přidržovat britského přístupu k právu – tedy zvykovosti a úctě k tradicím – nedělání velkých změn.

Vraťme se k nálezu Ústavního soudu. Co jste mu říkal po obsahové stránce? Souhlasíte s názorem Ústavního soudu, že volební systém by měl být více „poměrný“?

Oba systémy mají nějaké své plusy a minusy. Většinový systém (Británie, USA) vede k pevným a jasným vládním většinám, stran je málo a musejí se integrovat různé politické proudy, což spíše excesy otupuje. Propadne ale často 40 % či taky 60 % nebo 65 % hlasů v dané volební oblasti. Pokud jste třeba pravicově konzervativní občan (jako já) a bydlíte v Kalifornii – pak v prezidentských volbách propadl váš hlas od dob Ronalda Reagana vždy.

Poměrný systém více zaručuje, že skoro každý volící občan vysílá svého zástupce do rozhodování, ale nezaručuje to logicky zcela dokonale. Například bývá procentuálně omezen nejnižší volební zisk (u nás 5 %). Přitom poslanců je 200 – i straně s 0,5 % hlasů by mohl tedy připadnout jeden poslanec. Ale není to tak, protože naši zákonodárci v minulosti nechtěli (správně) obrovskou roztržštěnost Sněmovny a takřka nemožnost sestavit funkční vládu. Máme i jiné většinové prvky v našem systému (přepočítání mandátů v jednotlivých krajích), a to už 23 let.

Ale jak jsem řekl – Ústavní soud nemáme od toho, aby nám sděloval, jestli je lepší většinový, nebo poměrný volební systém.

Jste bývalým učitelem a dlouhodobě známým propagátorem matematiky. Do jaké míry je ale podle vás správné, aby ve volebním systému hrála roli matematika a nejrůznější

přepočty? Neměl by být spíše maximálně jednoduchý a transparentní?

Matematika je ve všem. Ve vyhodnocení voleb nemůže nebýt. Hlasy se sčítají. Nemůže být poslancem každý – poslanců musí být relativně malý počet – my máme zhruba jednoho na 50 000 občanů. Tak to bez nějakých přepočtů prostě nejde.

Systém, o kterém se začíná ve Sněmovně mluvit, obsahuje tzv. druhé skrutinium. To spočívá v tom, že na neobsazená místa si strany samy jmenují, koho chtějí. Již bylo připomenuto, že tímto způsobem kdysi poprvé pronikl do Sněmovny Miroslav Kalousek. Je podle vás správné, aby se o části zástupců veřejnosti přímo rozhodovalo na stranických sekretariátech?

Pakliže nebude přijat náš návrh – jednoho volebního obvodu – tak se druhému skrutiniu z povahy věci (matematicky) nedá vyhnout, lidé zvolí třeba nějakou stranu 5,36 % – hm to je 10,72 poslance při naprosto poměrném systému, ale tohle vše ještě rozdělené do 14 krajů různě.

V pondělí budete před Ministerstvem školství žádat, aby se znovu otevřely školy. Myslíte si, že za současné epidemické situace je to správné?

Ano. Vzdělání mladé generace nejde obětovat. A já nevěřím, že se vláda rozhoduje na základě vědeckých dat. Něco povoluje, něco ne.

Ministr Blatný v minulých dnech přiznal, že opatření nefungují, a viní z toho občany, že je nedodržují. Co by podle vás měl v této situaci ministr Blatný udělat?

Zrušit nefunkční opatření.

Zdroj: <https://www.parlamentnilisty.cz>